

امام حسن مجتبی (ع)
بر آوردن حاجت
دوستان از اعتکاف
یکماهه بهتر و
دوست داشتنی تر
است
کلمه الامام
الحسن(ع)، ص ۱۳۹

پنجشنبه ۲۰ خرداد ۱۳۹۰

۲۹ شوال ۱۴۴۲ | ۱۰ ژوئن ۲۰۲۱ | سال سی و چهارم | شماره ۱۹۵۴۸ | ویژه نامه ۷۶

www.qudsonline.ir

ادب الرضا

آرزوی وصل تو آتش به جانم ریخته

۲

پیش فرض های اسلامی سازی علوم

۲

انتخاب اصلح

حجت الاسلام سیدسجاد ایزدی

بالا بردن مشارکت وظیفه احزاب است نه شورای نگهبان

از منظر فلسفه سیاسی، مشروعیت تابع فلسفه تشکیل حکومت است و با آری و خیر می توان به مشروعیت یک نظام رأی داد...

..... صفحه ۳

نگاهی به جایگاه تفریح و سرگرمی در سیره رضوی(ع) و تأثیر آن بر تمدن سازی

تفریح، فرصت توانمند شدن برای سایر عرصه ها است

..... صفحه های ۲ و ۳

طرح «سوغات فرهنگی زائر رضوی»

از صنایع دستی ایرانی حمایت می کند

اهتمام «آستان قدس رضوی» به حمایت از تولید داخلی

۴

خانواده

برخی والدین فقط دغدغه لباس و معاش فرزندان را دارند

آیا تاکنون باخود فکر کرده ایم پس از پایان یافتن مهلت زندگی در دنیا و وفات و کوچ به آخرت چه چیزی از ما به ارث می رسد؟ آیا مفهوم ارث همان اموالی است که به ورثه می رسد یا می تواند مسائل دیگری نیز باشد که بر اطرافیان و جامعه تأثیرگذار بوده و پس از وفات ما، نقش ایفا کند. شاید بتوان گفت رعایت نکردن حق الناس و خوردن مال یتیم، ربا، رشوه، رانت و... و همچنین مسائلی مانند وقف و خیرات و گرفتن دست محرومان و... ازجمله مواردی هستند که پس از درگذشت فرد، سال های سال در جامعه زنده بوده و بین مردم تأثیر منفی یا مثبت می گذارند...

۳

نیمکت زندگی

زندگی غریب است

رقیه توسلی: اهل محل صدایش می کنند «عمو گاریچی»، چون یک عمر آژار با گاری، بار جابه جا می کرد توی بازار. عمو را خیلی سال است می شناسم. یاد او که روزی تمام دارایی اش نبرد توی بقیچه خریدش و به بچه های کوچ، خوردنی پیشکش نکند؛ میوه ای، کلوچه ای، تکه نانی. حالا بعد گذشت سال ها از فوت همسر و دخترش و به زندان افتادن پسرانش، در حد توان احوال پرش هستم.

آن اوایل که از محله مان رفت یک بار با پدر رفتم به آدرسش... امان از بازی روزگار... دلمان گرفت... عمو زحمتکش حلال خور را چه به این همه دربه دری... انگار رفته بودیم ته دنیا... همسایه ها که قصه را فهمیدند با کمک خیران جابه جایش کردیم و برگشت به محله. اصلاً کلی فکرش را می کرد عاقبت عمو مهربان بشود این... لیلا دختر درخوانش این قدر زود از دنیا برود و نشود عصای دستش... خاله هم تاب دوری لیلا را نیاورد... یا پسرها بزنند جاده خاکی و خانواده خالی شود. حالا هروقت که دل و دماغ ندارم و به منظر زندگی شلاقش را برابیم می برد بالا، تمام مدت غمبک نمی زنم و می روم سراغ همسایه مان. ۱۴ سالی می شود که عمو چشمش به در است کسی از او سراغ بگیرد یا ببردش ملاقات پسرها. آن هم توی این روزهای گرانبایی لعنتی که تنها دلخوشی اش را از دست داده. خواهرش را.

سنجاق یک: هر وقت فکر کردید زندگیتان مزخرف و به درد نخور است و روزگاری که تویش گیر کرده اید را دوست ندارید و از همه عالم، خودتان را تنهاتر احساس می کنید «عمو گاریچی» را به خاطر بیاورید. پدری که بابت طلب حلالیت برای پسرهایش، چوب حراج زد به گاری و خانه و اسباب و اثاثش.

پدری که هر زمان می رود ملاقات دلبندان ناخلفش، تشویقشان می کند زیاد قرآن بخوانند! خدا ارحم الراحمین است. پیرمردی را که این روزها ته دلش قرصی است همسایه ها دوستش دارند. دو: قرآن کریم می فرماید: لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ همانا انسان را در سختی ها آفریدیم.

درباره تاریخ یکی از قدیمی ترین مراسم روزانه خادمان در حرم رضوی

ذره ای بودم رضا (علیه السلام) تو آفتابم کردی

اول طلوع آفتاب منتقل شد و پس از برگزاری آن، خادمان می توانستند در کسوت خادمی، در حرم باقی بمانند.

❖ **شیوه نامه یک مراسم گهنسال**

محل برگزاری مراسم در قرن های گذشته مدام تغییر کرده است. گویا در ابتدای کار، مراسم تحویل کشیک در پایین پای حضرت و در روضه منوره برگزار می شد، اما با افزایش تعداد زائران، ابتدا آن را به رواق دارالحفاظ و سپس به رواق های گنبد حاتم خانی، دارالسعادة، دارالاولایه و دارالسرور منتقل کردند. در دائرةالمعارف آستان قدس رضوی مراسم تحویل کشیک چنین شرح داده شده است: «افراد کشیک همان روز حدود نیم ساعت بعد از طلوع آفتاب در محل تحویل کشیک حضور یافته، به ترتیب سرکشیک، معاون کشیک، خادمان، فراشان و دربانان به طور منظم در کنار دیوار با حالت خضوع و خشوع می ایستند. قرار گرفتن افراد بعد از معاون کشیک، فقط به ترتیب نوع خدمت است.»

افراد کشیک روز قبل، بلافاصله پس از مراسم صافه، به مراسم تحویل کشیک وارد می شوند و مقابل افراد کشیک آن روز صف می کشند؛ «در این هنگام، سرکشیک یا معاون کشیک روز قبل، خطبه کوتاهی در ستایش پروردگار متعال و ثنای ائمه اطهار(ع) و ذکر نام مبارک حضرت ثامن الائمه(ع) و امام زمان(عج) و طلب مغفرت برای عموم مسلمانان می خواند». پس از اتمام خطبه، تمامی خادم به شکرانه نعمت خدمت در بارگاه منور رضوی، سجده شکر به جا می آورند و سپس اعضای کشیک روز قبل، ضمن مصافحه و دیده بوسی، مراسم تحویل کشیک را به پایان می برند. در حال حاضر به دلیل شبانه روزی بودن فعالیت در اماکن متبرکه، در مراسم تحویل کشیک مانند قرن های گذشته، همه خادمان شرکت نمی کنند و تعدادی از آن ها برای اداره امور، در پست های خود باقی می مانند. اینکه ترتیب و نحوه مراسم از چه زمان شکل گرفته است، همان طور که گفتیم، معلوم نیست، اما می توان گفت نحوه برگزاری مراسم و برنامه های آن، در طول تاریخ به تدریج تکمیل و اصلاح شده است.

تا پیش از دوره قاجار اطلاعات دقیقی نداریم. در دوره تولیت محمدخان رکن الدوله و در سال ۱۲۹۹ق. ضمن تنظیم نظام نامه سرکشیک ها و خادم باشیان حرم مطهر، مکان و زمان برگزاری مراسم تحویل کشیک درج شده است و این شاید قدیمی ترین گزارش مدون از این مراسم محسوب شود؛ البته در اسناد قدیمی تر هم اشاراتی به مراسم تحویل کشیک شده است، اما به این دقت و گستردگی نیست.

رکن الدوله آمده است مراسم هر روز پس از برداشتن و خاموش کردن شمع های حرم مطهر و چلچراغ ها و تا یک ساعت و نیم از آفتاب گذشته، برگزار می شد؛ محل برگزاری دارالحفاظ بود و همه خادمان حرم مطهر باید در این مراسم حاضر می شدند. سرکشیک و خادم باشی نیز حضور می یافتند و مراسم با خواندن خطبه ای به نام امام رضا(ع) آغاز می شد. پس از پایان خطبه، خادمان کشیک روز قبل به منزل می رفتند و خادمان کشیک آن روز مسئولیت خدمت در حرم رضوی را برعهده می گرفتند. بنابراین می توان گفت در این دوره، اولاً شروع مراسم دقیق با زمان پایان استفاده از چراغ های حرم تنظیم می شد و ثانیاً، خادم نمی توانستند پس از این مراسم به عنوان خادم در حرم باقی بمانند. اما در سال ۱۳۰۷ش. با اعمال تغییرات بنیادین در نظام نامه، مراسم تحویل کشیک به

محمدحسین نیکبخت: توفیق خدمت در حرم مطهر رضوی آرزویی است که هر عاشق و دوستدار اهل بیت(ع) دارد. بارها در همین صفحه درباره این عشق سخن گفته ایم و از گروه های مختلف خادمان یاد کرده ایم؛ دربان، فراش، گفشدار و... از رسم ها و سنت های زیبایی هم گفته ایم که به تدریج برنامه های تشریفاتی حرم را شکل داده و امروزه هر کدام از آن برنامه ها، به نمادی معنوی در حرم رضوی تبدیل شده است؛ مثلاً «خدمت فوق» که در شماره های پیشین رواق مفصلاً درباره اش صحبت کردیم. بررسی این برنامه ها از دو منظر جالب و البته ضروری است: نخست با شناختن آن ها، می شود تاریخ حرم رضوی را بهتر شناخت و دوم اینکه با درک مفاهیم مستتر در این مراسم، می توان هنگام مشاهده یا شنیدن از آن ها، با حس معنوی و حالت خوش خادمان همراه شد و از فیض قدسی و پربرکت حضور در حرم امام رضا(ع) بیشتر بهره برد. در صفحه امروز رواق می خواهم برایتان از مراسم «تحویل کشیک» بگویم؛ مراسمی که به جز ماه رمضان، هر روز حدود نیم ساعت پس از طلوع آفتاب برگزار می شود و می توان در آن، حس خادم بودن و صفای حضور در حرم رضوی را بهتر و بیشتر درک کرد.

❖ **قدمت یک مراسم اداری و معنوی**

«تحویل کشیک» مراسمی روزانه در حرم رضوی است که در آن خدام، دربانان و فراشان یک کشیک، خدمت را به کشیک بعدی تحویل می دهند. پیش از اینکه درباره جزئیات این مراسم حرفی بزنیم، بهتر است به سراغ تاریخش برویم. می دانیم کشیک در حرم رضوی از دوره صفویه به بعد، نظم و نسق درستی پیدا کرد و ابتدا به سه و بعدها به پنج و امروزه به هشت کشیک تقسیم شد. با این حال، ساختار خدماتی و تشریفاتی حرم رضوی پیش از دوره صفویه و به ویژه در عصر تیموری نیز مبتنی بر انتظام دادن به خادم در کشیک های مختلف بود. بنابراین می توان گفت احتمالاً مراسم تحویل کشیک قدمتی دست کم ۶۰۰ ساله دارد و البته می توان پیشینه بیشتری را برایش در نظر گرفت. با این حال، درباره جزئیات این مراسم

مجازآباد

از نوجوان ها بگو

صفحه نوجوان، صفحه منتسب به دفتر حفظ و نشر آثار رهبر معظم انقلاب تصویرنوشته ای با عنوان «از نامزدهای ریاست جمهوری بخواه که برنامه هایشان را برای نوجوانان بگویند!» بارگذاری کرده و نوشت: «از نامزدهای ریاست جمهوری بخواه

برنامه هایشان را برای نوجوانان بگویند. در یک نامه سرگشاده از نامزدهای ریاست جمهوری بخواه که برنامه هایشان را برای نوجوان ها شفاف بگویند. اما چگونه؟ می توانی نامه ات را این طور شروع کنی: «آقای نامزد انتخابات ریاست جمهوری! من به عنوان یک نوجوان...» حواست باشد که از همه کاندیداها بخواهی برنامه هایشان را بگویند، چون معلوم نیست کدامشان قرار است رأی بیاورد! متن نامه یا صدا و فیلم خودت را در یک پست یا استوری منتشر کن. صفحه نوجوان را منشن کن یا اینکه محتوای تولیدی خودت رو در دایرکت ارسال کن».

وقتی دروغ پردازی ها بیشتر می شود

پس از بالا گرفتن شایعه ها درباره واکنس ایرانی کرونا در فضای مجازی، حجت نیکی ملکی، رئیس مرکز اطلاع رسانی ستاد اجرایی فرمان امام(ره) در توییتی نوشت: هرچه به مراحل پایانی کارآزمایی بالینی نخستین واکنس ایرانی کرونا

«واکنس برکت» نزدیک می شویم دروغ پردازی ها در رابطه با این واکنس هم بیشتر می شود. ولی به لطف خدا، با تلاش دانشمندان جوان کشور و اعتماد مردم عزیز، الحمدلله این پروژه خیلی خوب پیش می رود و موجب افتخار ایران در جهان خواهد شد.

برای عاقبت به خیری ام دعا کن

فرزند شهید باکری روز گذشته توییتی در فضای مجازی به اشتراک گذاشت که حواشی زیادی به دنبال داشت. آسیه باکری در این توییت با انتقاد از محسن رضایی از او خواسته بود از خانواده شهدا بابت سوءمدیریت در عملیات کربلای ۴ عذرخواهی کند. محسن رضایی هم در واکنش به این توییت، نوشت: «دختر عزیزم، آسیه خانم؛ توفیقات دفاع مقدس حاصل مجاهدت و اخلاص سردارانی چون باکری ها، همت و باقری بوده است، تا ابد شرمنده شهدا و خانواده هایشان هستم. آن ها در زمان دفاع مقدس شاهد واقعیت ها بودند و هم اکنون نیز زنده و ناظر بر اعمال و رفتار ما هستند. برای عاقبت به خیری ام دعا کن».

نگاه

پیش فرض های اسلامی سازی علوم

در گذشته همه علوم با یکدیگر نسبت داشتند و هر یک از عالمان نیز در زمینه‌های مختلفی صاحب تخصص بودند، اما در ادامه به دوروی رسیدیم که تخصصی‌ها از یکدیگر متمایز شدند. امروزه یک رشته تخصصی نیز زیرشاخه‌های تخصصی دارد. این رویکرد موجب فقدان گفتگو بین زمینه‌ها و گرایش‌های مختلف شد و در نتیجه با آسیب‌هایی روبه‌رو شدیم. از این رو در ادامه مسیر علم ضرورتی واقعی ایجاد شد تا دوباره به سمت همگرایی حرکت کنیم.

محدودیت در یک رشته موجب می‌شود ابعاد مختلف آن دیده نشود. به ویژه در حوزه‌ای مانند علوم انسانی، تفکیک حوزه‌های مختلف به دلیل پیچیده و ترکیبی بودن مسائل به صلاح نیست؛ بدین‌منها که نمی‌توان به مسائل روان‌شناسی پرداخت و ارتباط آن با جامعه‌شناسی، الهیات، فلسفه، علوم سیاسی و... را نادیده گرفت. یکی از دغدغه‌های مهم در حوزه مطالعات میان‌رشته‌ای، روش‌شناسی است که به دلیل فقدان آن با آسیب‌های مختلفی روبه‌رو شده‌ایم. اغلب اوقات محققان بدون اینکه تسلط خوبی به رشته دیگری داشته باشند دست به مطالعه می‌زنند که نتایج خوبی را هم رقم نخواهد زد.

قرآن و حدیث در رشته میهمان که مثلاً روان‌شناسی یا جامعه‌شناسی، مهارت کافی را ندارد و این امر موجب شده دانشجویان زمینه مطالعه را سهل و سبیط ببیند و نگاه عمیقی نداشته باشد و نتیجه چنین روندی رسیدن به نتایج نامصحیح خواهد بود. برخی محققند در میان‌رشته‌ای نیازمند برقراری دیالوگ بین دو علم هستیم. حال آن‌که قرآن به مثابه یک علم نیست و در این صورت مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن معنایی ندارد. قرآن به خودی خود علم نیست، بلکه موضوع یک علم است و اگر بنا بر استخدام علم روان‌شناسی است، بنا بر مقایسه روان‌شناسی با قرآن نیست بلکه قرآن می‌تواند با انسان و ابعاد روان‌شناختی انسان که موضوع این علم است، مقایسه شود و در این صورت مطالعه میان‌رشته‌ای قرآن و علم روان‌شناسی صورت گرفته است.از این‌رو باید بین قرآن که موضوع علم است و علوم قرآن و تفسیر که مانند سایر دانش‌ها هستند این تفکیک را قائل شد. برای تفسیر متن ادنی‌های وجود دارد و زمانی که از مطالعات بین‌رشته‌ای صحبت می‌کنیم، مراد مطالعه نمی‌توان تأثیر قرآن و آموزه‌های آن را بر روان انسان‌ها یا بین دانش‌هاست که امری ممکن تلقی می‌شود. البته این‌توان تأثیر قرآن و آموزه‌های آن را بر روان انسان‌ها یا نتایج اجتماعی و سیاسی ندیده گرفت و بدون‌شک آموزه‌های دینی و برداشت‌های دینی تأثیرات عمده‌ای بر روان انسان‌ها خواهد داشت. علت اینکه برخی افراد از این سنخ مطالعات ابراز نگرانی می‌کنند، چسبیده به خاطر تقدس قرآن کریم است حال آنکه قرآن کتاب مقدس است، اما دانش‌های قرآنی نظیر تفسیر، مقدس نیستند و می‌توانند در موضع برابری با دانش‌های نظیر روان‌شناسی قرار گیرند و گفت‌وگو کنند.بخش‌های زیادی از علوم انسانی شامل علوم بالینی می‌شود و روش‌های مورد استفاده در آن‌ها به مطالعات بالینی است و اگر بنا باشد از اسلامی‌سازی به این معنا استفاده کنیم که قرآن به حل مشکلات تجربی بپردازد اشتباه کرده‌ایم؛ چراکه در مطالعات بالینی سخن از مطالعه بیرونی و میدانی است.

مفهوم اسلامی سازی

یکی از نکات بسیار مهم پیش‌فرض‌های موجود در علوم است که بر کیفیت مطالعات ما تأثیرات جدی می‌گذارد. البته اگر بنا باشد پیش‌فرض‌های دینی و توحیدی را ملاک بدانیم و بعد مطالعات بالینی را انجام دهیم و اسلامی‌سازی به این معنا باشد، می‌توانم قائل به درستی آن بود زیرا پیش‌فرض‌های کمونیستی نتایج متفاوتی را به دنبال خواهد داشت، اما اگر مراد ما از اسلامی‌سازی این باشد که مطالعات تجربی و در رشته‌های روان‌شناسی و... را تعدیل کنیم، طبیعتاً حرف درستی نیست و این سخن ناشی از نبود شناخت دقیق مسئله است. از اینکه دانشجوی علوم قرآنی با روش علمی مانند روان‌شناسی آشنا شود استقبال می‌کنیم و اگر این روند ادامه پیدا کند می‌توانیم امید داشته باشیم روش‌ها را منفع کنیم و مطالعات خود را سامان دهیم.

نمره چنین نگاهی این است که چقدر نگاه دینی در مواجهه با علوم نظیر روان‌شناسی کارآمد است و همچنین رسیدن به موفقیت نیازمند برداشتن برخی فشارها از دانشگاه است و دانشگاه باید آزادانه‌تر باشد. اگر دولت جدید ما را به گذشته برگرداند، به آینده‌خوش‌بینی می‌رسد.

برگرفته از گفت‌وگو ایکنآ با دکتر امیر احمدزاد

راه بر رونق افت از مشکلات، حکمرانی شبکه‌ای حکمی است
رواق: حجت‌الاسلام عبدالحسن خسروپناه، عضو هیئت علمی گروه فلسفه پژوهشگاه، در گفت‌وگو با «هریختگان» گفت: دولتی می‌تواند مطلوب امروز ما باشد که واجد یک نوع حکمرانی شبکه‌ای حکمی باشد. دولت مطلوب به دو معنا باید تفسیر شود. یکی حکومت مطلوب و دوم حکمرانی مطلوب. یک زمان ممکن است حکومتی مطلوب باشد یا دولت به معنای حکومت مطلوب باشد به این معنا که کارگزاران متدین، بافتوا، متخصص، مجرب و مدبر بر امور نشاندند و افراد شایسته‌ای در مناصب مختلف و سازمان‌ها قرار را گرفتند. این یک حکومت یا دولت مطلوب است. اما از آن‌ها دور دولت مطلوبی حکمرانی مطلوب ندارد. حکمرانی مطلوب یعنی سیاست‌گذاری مطلوب، تنظیم‌گری مطلوب، تسهیل‌گری مطلوب و خدمات اجتماعی مطلوب. اگر این چهار عنصر شکل بگیرد حکمرانی مطلوب شکل گرفته است.

پاراسانیکوکار: یکی از پرسش‌هایی که همواره در نسبت میان دین و آزادی مطرح می‌شود، همین است که جایگاه تفویض سبک زندگی به حکومت است؟ کی‌جاست؟ حد و مرز آن چگونه تعیین می‌شود و چه تأثیری بر تمدن‌سازی دارد؟ در حرکت به سمت تمدن اسلامی که نیازمند عزم ملی، وجدان کاری و پرهیز از تن‌پرویی است، دین چه تدبیری برای تفریح و فراغت در این بین اندیشیده است. حجت الاسلام محمد جواد ایروانی، دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه علوم اسلامی رضوی در گفت‌وگو با خبرنگار گروه علم و پژوهش جایگاه تفریح و سرگرمی در سبک زندگی رضوی و تأثیر آن بر تمدن‌سازی را مورد بررسی قرار داده و سعی کرده به سؤالاتی که مطرح شد، از سیرمه امام (رضاع) پاسخ‌های قانع‌کننده‌ای بدهد.

✦ برنامه‌ریزی روزانه در چهار بخش
ضرورت و نیاز به تفریح نخست مسئله‌ای است که حجت‌الاسلام دکتر جواد ایروانی به تأکید اهل بیت(ع) بر آن اشاره کرده و می‌گوید: از حضرت (ضاع) نقل شده: تلاش کنید وقت شما چهار ساعت باشد؛ ساعتی برای مناجات با خدا، ساعتی برای کار زندگی، ساعتی برای معاشرت با برادران و اشخاص مورد اعتماد که شما را از عیب‌هایتان آگاه نمایند و از دل با شما خلاص و مکتوب‌بخت و ساعتی که مهم‌ترین ضعف این سبک زندگی است؛ استغفار زمانی است. ما به روشی مشخص است دست‌کم در این غزل کوتاه‌ترین توجیهی به ساختار زمانی نداشته و پشت سر هم بیت‌ها را ردیف کرده است. ایوب در مصراع اول مفعول است و حتماً را می‌خواهد اما چه اهمیتی دارد؟ ترس شاعر از سود و زیانش نیست

پهن کردی سفرهای از عرش کنج خانات
روی سنگ صحن‌هایت خرده تمام ریخته

با اینکه در نگاه اول بزرگ زیبایی به نظر می‌رسد اما هرچند بار که خواندیم متوجه نشدم سفرهای از عرش پهن کردم دقیقاً چه معنایی دارد؟ معمولاً می‌گویند کریم اگر از سفرهای خرده ناتی هم بدهد کفایت است اما اینکه شاعر خودش در صحن سفرهای از عرش پهن کرده و خرده ناشن روی سنگ‌ها ریخته برآیم گنگ است.

منظمتیهم حاجی‌ها چون آدمیم بیت‌الرضا
دور تا دور حرم اشک روانم ریخته

تصورسازی این بیت نیز به نظرم نازپایاست و اگر خود شاعر هم کمی دقت کند شاید متوجه نکته‌اش شود. اگر این غزل از بنده بود حتماً این بیت را حذف می‌کردم.

من نمی‌بینم تو هر دفعه بغل کردی مرا
عطر دستار تو لای گیسوان ریخته
این بیت که دیگر آفاترزی است و با هیچ متر و معیاری نمی‌توان آن را به این امام محصور ربط داد. از این هم که بگذریم اگر معشوق، عاشق ما را در آغوش گرفته، چگونه دست‌لاش لای گیسوان او ریخته؟ صحن گروش‌دار چیزی کم ندارد از بهشت بوی سیب از هر گنجایی می‌تکانم ریخته

نخست اینکه بود نمی‌ریزد. دوم چگونه می‌شود صحن را تکاند که از هر جایوی بویی و برداشت‌های دینی تأثیرات عمده‌ای بر حضرت ناين وجود دارد؟ در میان صحن‌های عشق من باب‌الحواد صد هزارا بوسه اینجا از دهانم ریخته

مصراع اول که کلاً فعل ندارد و ما باید خودمان بفهمیم دیگر. اصلاً چه کاری است که شاعر خود را مقید کند حتماً در پایان جملاتش یک فعل بگذارد؟ این‌ها همه بدعت‌های کهنه‌ای است که مربوط به قدمای ماست و مخاطب امروز هرگاه ترک

می‌رفتند و یا یکدیگر به گفت‌وگویی صمیمی و سخنانی سرورآفرین می‌پرداختند.

کاستن از وقت عبادت به نفع کار و تفریح با برعکس، همه نامطلوب بوده و پیامدهای منفی دارد. به همین خاطر در سخن معروف امروزمندان(ع) پس از تقوا، به نظم و انضباط در کارها سفارش شده است: «أوصیکما...ومن یلتزم کتابی...ونظم امرکم؛ شما و هر کس را نامه من بدو رسد به... نظم در کارتان سفارش می‌کنم».

تفریح ، فرصت توانمند شدن برای سایر عرصه‌هاست

کاستن از وقت عبادت به نفع کار و تفریح با برعکس، همه نامطلوب بوده و پیامدهای منفی دارد. به همین خاطر در سخن معروف امروزمندان(ع) پس از تقوا، به نظم و انضباط در کارها سفارش شده است: «أوصیکما...ومن یلتزم کتابی...ونظم امرکم؛ شما و هر کس را نامه من بدو رسد به... نظم در کارتان سفارش می‌کنم».

✦ دوری از افراط و تفریط
دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه علوم اسلامی رضوی دوری از افراط و تفریط را چهارپه‌مین شرط مطلوب بودن تفریح و سرگرمی معرفی و اضافه می‌کند: شرط دیگر این است حد زمانی مطلوب برای هر یک از موارد باشد به منظر قرار گیرد و از هرگونه افراط و تفریط دوری شود؛ یعنی کار و تلاش در حد توان و به دور از حرص و زباده‌روی، عبادت و مناجات در زمان ویژه و پرداختن به مستحبات و غیرت تنها در وقت آزاد

تأکید قرار گرفته است و این، افزون بر ارزش اخلاقی موجب لذت‌بخش‌تر شدن سفر می‌شود.

✦ مباح بودن و رفع خشکی
ایروانی در بیان دو شرط نخست تفریح و سرگرمی می‌گوید: شرط نخست بنابر تصریح روایات این است که تفریح و عبادت باید در چهارچوب مباحات باشد. دومین شرط و در خصوص تفریح‌های سالم و لذت‌بخش مورد تأیید و سفارش اسلام، آن‌هایی است که خشکی و ملالت را از آدمی رفع کند و به نشاط و سرزندگی بخشد، به گونه‌ای که وی را برای انجام بهتر کار و عبادت، مهیا سازد. در آن برای لذت‌های غیرحرام مثل خوردن و آشامیدن و سخی پیش گفتن از امام (ضاع)، «وهذه الساعة تقدرن علی الثلاث ساعات» فلسفه تشویق به تفریح سالم را روشن می‌سازد. بنابراین، آن دسته از سرگرمی‌ها که آدمی را ملالت‌ر و بی‌شباط تر سازد، دست‌کم تبری و مطلوبیت ندارد و اگر به جسم زیان رساند، ممنوعیت نیز می‌یابد.

✦ با برنامه‌ریزی و منظم باشد
او ادامه می‌دهد: شرط سوم به برنامه‌ریزی فرد برمی‌گردد و باید به گونه‌ای باشد که هر یک از موارد یاد شده (کار، عبادت و تفریح) را در جای خود انجام دهد و زمان در نظر گرفته شده برای هر یک را با دیگری ادغام نکند. انجام برخی کارها در زمان تفریح، سرگرم کردن خود در زمان کار،

✦ به برنامه‌ریزی و منظم باشد
او ادامه می‌دهد: شرط سوم به برنامه‌ریزی فرد برمی‌گردد و باید به گونه‌ای باشد که هر یک از موارد یاد شده (کار، عبادت و تفریح) را در جای خود انجام دهد و زمان در نظر گرفته شده برای هر یک را با دیگری ادغام نکند. انجام برخی کارها در زمان تفریح، سرگرم کردن خود در زمان کار،

انتخاب‌اصح

بالا بردن مشارکت وظیفه احزاب است نه شورای نگهبان

از منظر فلسفه سیاسی، مشروعیت تابع فلسفه تشکیک حکومت است و با آری و خیر می‌توان به مشروعیت یک نظام رای داد، اما در جامعه‌شناسی بحث پیچیده‌تر و دارای سطوح مختلف و عمدتاً تابع مؤلفه‌های پسینی است، مثلاً ممکن است خدمات اجتماعی ارزان، امنیت و پیشرفت حاصل شود که مشروعیت را ارتقا می‌دهد، به همه جوامع بر این باور هستند که اگر توانیم رضایت مردم را جلب کنیم، طبعاً پای باری حکومت وجود نخواهد داشت.

اینکه رهبری بارها بر مشارکت حداکثری فارغ از نتیجه تأکید فرمودند، به این معناست مردم به اصل نظام و حکومت پایبند هستند و به تبع آن بسیاری از مشکلات امنیتی و غیرامنیتی از بین می‌رود. وقتی در سوریه مردم بسیار بالای در انتخابات حضور یافتند، رشد خوشش را در برابر مردمی می‌بیند که ۹۵ درصد به‌شمار اسد رای داده‌اند و این یعنی بقا و ثبات و استمرار؛ از این رو در سایه مشارکت حداکثری اموری رخ می‌دهد که به مراتب مهم‌تر از آن است که ما یک فرد را یا افراد محدود انتخاب کنیم.از ابتدای انقلاب، امام و رهبری فرایند مشارکت حداکثری، زیرا ضرارزش است. انتخاب اصح است. ما مانند کشورهایی مستبد منطقی می‌انتخاب می‌نیم؛ انتخابات ما مبتنی بر مردم‌سالاری دینی است؛ یعنی در محدوده ارزش‌ها، مردم‌سالاری داریم. بنابراین معنا ندارد مثلاً سقظ چنین را به فراترودن بگذاریم، زیرا ضرارزش است. ما اکنون در بین دو محذور هستیم، محذور اول کم شدن مشارکت سیاسی و دوم کسی رئیس جمهور شود که از صلاحیت حاقالی برخوردار نیست؛ بنابراین این می‌توان به خاطر مشارکت حداکثری کشور را به ناکارآمدی مبتلا کنیم؟ ما براساس قانون می‌توانیم افراد شایسته‌تر یا مردم معرفی و رقابت در بین همین افراد، حداکثری باشد، اگر بحث مهندسی شدن و انتخاب افراد معینی در کار بود نیازی به حضور افراد رقیب نبود. اینکه رقابت جدی است و برخی نامزدها خود را به ایندو زمینه می‌زنند تا رای بیاورند، به همین خاطر است.

✦ شورای نگهبان وظیفه مصلحت‌سنجی ندارد
شورای نگهبان براساس ادقانی وظیفه سنجی ندارد صلاحیت را تأیید کند و مأمور مصلحت‌سنجی نبای مشارکت حداکثری نیست. شورای نگهبان مجمع تشخیص مصلحت نظام نیست که مصلحت‌ها را رویتد. بدن انسان به مزه همین زمان است که با تدبیر درست در خوردنی و نوشیدنی‌ها صحیح و مصلحت می‌ماند و سلامتی در آن برقرار می‌شود».

اما یک پرسش کلی وجود دارد: «چگونه سلامت باشیم؟» چالب اینکه امام (ضاع) در حدود هزار و ۲۰۰ سال پیش به یک نکته مهم علمی اشاره فرموده‌اند که علم پزشکی تاریخ به آن رسیده است: «همانا اصلاح بدن و قوام آن به غذا و آشامیدنی است و فساد آن نیز به این دو است. پس اگر این دو را اصلاح کنی، بدن نیز اصلاح می‌شود و اگر این دو را فاسد کنی، بدن فاسد می‌شود». پس اصل مهم در اصلاح‌های امام (ضاع) به چهل پرسش قرآنی

فرزند شایسته، فرزندی است که خدامحور باشد و هرگز این فرزند را ببیند بر پدرمادر محرومان... (جزمله مواردی هستند که پس از گذشتن فرد، سال‌های سال در جامعه زنده می‌ماند و به نفع مردم تأثیر منفی یا مثبت می‌گذراند. اما به جز این موارد که ماهیت فیزیکی ندارند موجودی زنده نیز می‌تواند به نمایندگی از ما در دنیا تأثیرات مثبت یا منفی داشته باشد. این شخص کسی نیست جز فرزند انسان که پس از گذشتن از دنیا به مادر یا پدر باز می‌گردد و به بزرگ شده است اقدیات خوب و یا بدی را انجام می‌دهد. به همین دلیل بسیاری بر این باورند تربیت فرزند موضوعی بسیار مهم و اساسی است.

✦ بهترین روش تربیت اولاد صالح

وقتی صحبت از ارث و میراث به جا مانده

گفت: دولتی می‌تواند مطلوب امروز ما باشد که واجد یک نوع حکمرانی شبکه‌ای حکمی باشد. دولت مطلوب به دو معنا باید تفسیر شود. یکی حکومت مطلوب و دوم حکمرانی مطلوب. یک زمان ممکن است حکومتی مطلوب باشد یا دولت به معنای حکومت مطلوب باشد به این معنا که کارگزاران متدین، بافتوا، متخصص، مجرب و مدبر بر امور نشاندند و افراد شایسته‌ای در مناصب مختلف و سازمان‌ها قرار را گرفتند. این یک حکومت یا دولت مطلوب است. اما از آن‌ها دور دولت مطلوبی حکمرانی مطلوب ندارد. حکمرانی مطلوب یعنی سیاست‌گذاری مطلوب، تنظیم‌گری مطلوب، تسهیل‌گری مطلوب و خدمات اجتماعی مطلوب. اگر این چهار عنصر شکل بگیرد حکمرانی مطلوب شکل گرفته است.

همچنین ورزش‌های سالم و سودمندی همچون شنا و سوارکاری، جزو تفریح‌های سالم به شمار رفته است. در آموزه‌های دینی، سفر کردن، مطلوب شمرده شده و اضافه می‌کند: نکته جالب در سبک زندگی رضوی که از سخنان حضرت برداشت می‌شود، توجه دادن فرد به شخصیت والای انسانی و اهداف متعالی خود است تا از یک سو، خرد خویش را حاکم قرار داده و مصادیق لغو و بیهوده را تشخیص دهد و از دیگر سو، شأن و جایگاه و ارزش وقت و امکانات خویش را بالاتر و بیشتر از آن ببیند که به چنین کارهایی دست بزند، بی آنکه برای وی سودی به همراه داشته باشد.

✦ بازگشت به اسلام ناب، تنها راه احیای تمدن اسلامی
دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه علوم اسلامی رضوی در پایان به تحلیل وپل دورانت اشاره می‌کند می‌گوید: با توجه به تحلیل وپل دورانت، می‌توان تأثیر منفی افراط در لذت‌جویی و زیاده‌روی در پرداختن به تفریح و سرگرمی و رفاطیلی موعوم بر ایجاد تمدن و بقای آن را به روشنی فهمید. بدین ترتیب، نهانیده کردن سبک زندگی رضوی در خصوص پرهیز از لهو و لغو در زندگی و افراط در تفریح و سرگرمی، در کنار توصیه به تفریح سالم با هدف ایجاد نشاط و سرزندگی در کار و تلاش، می‌تواند زمینه‌ساز احیای دوباره تمدن شگوفمند اسلامی بر پایه پیشرفت و معنویت باشد. به این جهت، رنسانسی که جهان اسلام مانند لهو، لغو و لعب، شاید به همین دلیل باشد که برخی افراد، هرگونه سرگرمی را کاری ضرارزش و ناپسند می‌دانند و تلاش می‌کنند خود را از آن‌ها به دور دارند. اکنون پرسش این است مرز بین تفریح‌های سالم با لهو و لغو و مانند آن چیست و اصولاً آیا هر لهو، حرام یا دست‌کم مکروه است؟

هرج و مرج معرفی و فرهنگی را به دنبال آورد.

✦ شخصیت والای انسانی و پرهیز از لهو و لغو در سبک زندگی رضوی
ایروانی در ادامه در آسیب‌شناسی تفریح و سرگرمی به عبارت «لذة فی غیر محرم» اشاره می‌کند و بحثش را با یک پرسش ادامه می‌دهد: واژه‌های گوناگون نیز وجود دارد و درآمد و امکانات و نیز سلیقه افراد، متفاوت است به ذکر مصادیقی از آن در آموزه‌های دینی می‌پردازد و می‌گوید: در آموزه‌های دینی به تفرج و گشت‌وگذار به عنوان تفریحی سالم اشاره شده و حتی از آن‌ها برمی‌آید که در سیره برخی از مضعومان(ع) نیز این کار وجود داشته است. از برخی روایات درمی‌یابیم این نوع تفریح در سیره امام (ضاع) مورد داشته است. همچنین براساس برخی روایت‌ها، حضرت علی(ع) همراه همسرشان فاطمه(س)، گاه به صحرا می‌رفتند و یا یکدیگر به گفت‌وگویی صمیمی و سخنانی سرورآفرین می‌پرداختند.

ایا تاکنون باخود فکر کرده‌ایم پس از پایان یافتن مهلت زندگی در دنیا و وفات و کوچ به آخرت چه چیزی تا ما به ازل می‌رسد؟ آیا مفهوم ارث است یا نگاه دینی نیز نمی‌توان به جا داشت؟ این پرسش‌ها را به بهترین اثر در دست‌های من می‌رسد یا این مسائل دیگری نیز باشد که بر اطرافیان و جامعه تأثیرگذار بوده پس از وقایع ما نقش ایفا کنند. شاید بتوان گفت رعایت نکردن حق‌الناس و خورند مال بپنیم، ربا، رشوه، رانت و... و همچنین مسائلی مانند وقف و خیرات و گرفتن دست محرومان... (جزمله مواردی هستند که پس از گذشتن فرد، سال‌های سال در جامعه زنده می‌ماند و به نفع مردم تأثیر منفی یا مثبت می‌گذراند. اما به جز این موارد که ماهیت فیزیکی ندارند موجودی زنده نیز می‌تواند به نمایندگی از ما در دنیا تأثیرات مثبت یا منفی داشته باشد. این شخص کسی نیست جز فرزند انسان که پس از گذشتن از دنیا به مادر یا پدر باز می‌گردد و به بزرگ شده است اقدیات خوب و یا بدی را انجام می‌دهد. به همین دلیل بسیاری بر این باورند تربیت فرزند موضوعی بسیار مهم و اساسی است.

✦ بهترین روش تربیت اولاد صالح

وقتی صحبت از ارث و میراث به جا مانده

